

probatione. In quo puncto non satis caute locutus est Cano, lib. 5 de Locis, c. 5, indicans posse Pontificem errare in approbata religione, ductus fortasse vel falsa opinione adversus aliquam religionem approbatam ex sinistra informatione de illius moribus aut instituto præcipitanter concepta, vel certe sola humana conjectura; quia religionis approbatio non pertinet ad doctrinam fidei, nec ad mores Ecclesie universalis, sed ad particularem vivendi modum cujusdam familie, et ideo non est inconveniens quod in hac approbatione errare possit Pontifex, quia Spiritus Sancti assistentia solum pro universali Ecclesia illi promissa est. Sed nihilominus omnino sentiendum et dicendum est, non posse errare Pontificem in approbatione religionis, quoad iudicium de honestate et sufficientia talis modi vivendi, ut sit status perfectionis acquirendæ, seu religionis; quidquid sit de approbatione practica, quoad licentiam et facultatem introducendi de novo aliquam religionem, et quoad iudicium prudentiale, in quo talis concessio fundatur. Prior pars est, quam nunc intendimus, potestque generaliter suaderi, quia Pontifex approbando religionem aliquam, quasi canonizat illam ut sanctam et honestam, et obligat omnes fideles ad id credendum. Ergo, sicut non potest errare in canonizatione alienius Sancti, ut est certum, et idem Cano fatetur, lib. 5, cap. penul., et tradunt Bellarm., lib. 1 de Sanctorum beatitudine, c. 9, Dried., lib. 4 de Dogmat., c. 1, et Mascard., tom. 1 de Probat., concl. 262, num. 57, ita neque in confirmatione religionis errare potest, et ideo damnatur Wicleph. in Concilio Constantiensi, sess. 8, eo quod religiones approbatas ausus est damnare; eadem enim ratio in singulis quæ in omnibus militat. Ideoque Concilium Lateranense, sub Innocentio III, cap. 13, dixit in universum, bonam et piam esse religionem auctoritate Pontificis confirmatam. Facit etiam decretum Hilarii cum Concilio Romano relatum, 25, q. 1, dicens: *Nulli fas sit Apostolica decreta contemnere*. Quod referens S. Thomas, Opusc. 19, contra Impugnat. Relig., cap. 4, col. 13, initio, in editione Romana, ait: *Cum aliqua religio per Sedem Apostolicam instituta est, manifeste se damnabilem ostendit, qui talem religionem damnare conatur*. Denique ratio est, quia Pontifex errare non potest in his quæ ad mores pertinent, cum gravi detrimento universalis Ecclesie; talis autem esset prædictus error. Quia, licet non tota Ecclesia observet modum vivendi unius religionis ap-

probata, nihilominus talis religio pro universa Ecclesia approbatur, et omnibus fidelibus proponitur ut via secunda non solum ad salutem, sed etiam ad perfectionem; ergo error in tali approbatione in universalis Ecclesie perniciem, quantum in se est, redundaret.

19. Declarabitur hoc amplius distinguendo varia iudicia particularia, quæ in hac generali approbatione includuntur. Unum est, talem modum vivendi ex omni parte honestum esse, nihilque contra bonos mores includere. Et in hoc certissimum est, imo de fide esse videtur, non posse Pontificem errare, approbando religionem, alioquin mala pro bonis approbaret, induceretque fideles in errorem bonis moribus contrarium. Quia quod a Pontifice in una religione ut honestum approbatur, fieri potest a quolibet studioso fidei, etiamsi talem religionem non profiteatur, si aliunde statui suo non repugnet. Et ideo, quod pro una religione approbatur, de se universæ Ecclesie proponitur ut honestum, sive ad credendum, sive ad operandum; ergo et veritati Ecclesie ejusque sanctitati repugnaret talis error. Quocirca, sicut Augustinus, epist. 118, c. 5, dixit: *De eo quod universa Ecclesia facit, quin ita faciendum sit, disputare, insolentissimæ insanie esse*. Ita nos dicimus, de his quæ Pontifex in aliqua religione approbat facienda, dubitare an honesta sint, insolentissimæ insanie esse. Non est enim minor auctoritas Pontificis approbantis, quam sit traditionis seu consuetudinis universæ Ecclesie. Et hanc partem maxime confirmant omnia superius adducta.

20. Aliud iudicium est, quo declaratur talem modum vivendi suis votis firmatum, et Pontificia auctoritate admissum et confirmatum, esse verum religiosum statum, et huic etiam iudicio non potest subesse falsitas; tum quia, cum requisita de jure divino ad statum religiosum sint nota in Ecclesia, non solum certo, sed etiam evidenter constare potest an in illo statu reperiantur; tum etiam quia ea, quæ ex parte Ecclesie necessaria esse possunt ad talem statum constituendum, ab ipsomet Pontifice in actu exercito (ut sic dicam) adhibentur, et ideo ex ea parte non potest error committi. Tum denique quia etiam esset talis error perniciosus Ecclesie, et bonis moribus contrarius. Ergo Spiritus Sancti assistentia ad vitandum hujusmodi errorem deesse non potest. Oportet autem advertere, sermonem esse de approbatione religionis, quoad illam rationem, præceptaque vivendi, quæ Pontifici expresse confirmanda proponuntur. Nam, si

postea specialia statuta et constitutiones ab ipsa religione fiant, non habent hunc gradum certitudinis, etiamsi auctoritate a Papa concessa facta sint, donec in particulari ipsi innotescant et illa confirmet, quia, ut dixi, assistentia Spiritus Sancti non est delegabilis; et ideo licet illa commissio Papæ valorem et auctoritatem præbeat legibus ad obligandum, si honestæ sint, non tamen præbet illam infallibilem directionem in cavendo omni errore, qui in ipsa lege constituenda misceri potest, malum vel inutile, pro bono et utili præcipiendo.

21. Et hinc sequitur, in tali approbatione aliud iudicium certum includi, nimirum, talem modum vivendi per se spectatum, et ex vi instituti, esse utilem ad perfectionem acquirendam; nam hoc includitur in essentia veri status religiosi, ut supra ostensum est. Item, necesse est ut in tali statu supponantur præcepta observanda, et addantur consilia, et tollantur impedimenta perfectionis, quantum est ex vi status; ergo non potest non esse status perfectionis. Denique, eo ipso quod approbatur religio, declaratur esse opus consilii talem statum profiteri; ergo contrarius error esset valde perniciosus Ecclesie; ideoque etiam in hoc non deest Spiritus Sancti assistentia, ne talis error in Ecclesia introducatur. Dixi autem *ex se, et ex vi instituti*, quia fieri potest ut per abusus et prava mores per temporis decursum introductos, talis religio pervenerit ad statum in quo ad perfectionem plura sunt impedimenta quam auxilia, et ideo jam non sit ad perfectionem conveniens, non tamen ex vi instituti approbati, sed ex adjunctis. Nec inde sequitur, omnes religiones approbatas esse æque perfectas, quia in via perfectionis potest magis et minus reperiri. Et licet religio approbata sit utilis ad perfectionem assequendam, non opus est ut sit utilissima, vel quod ad summum gradum perfectionis æque adjuvet, quamvis nulla illum excludat, ut experientia etiam docet; nam fere nulla est religio, in qua viri valde perfecti et sancti inventi non sint.

22. Ultimum iudicium in approbatione religionis inclusum esse videtur, quod talis religio sit tali tempore necessaria, vel conveniens Ecclesie Dei; nam approbatio in tali tempore et cum talibus circumstantiis fieri debet. Et de deceptione in hoc iudicio aliqui non improbant sententiam Cani, quod de possibili posset forte tolerari. Tamen Cano non tantum de possibili, sed etiam de facto loqui-

tur, et cum tanta exaggeratione, ut sic scribat: *In hoc sæculo tam multe sunt religiones a Summo Pontifice confirmatæ, ut, qui eas omnes tueri voluerit, tanquam Ecclesie vel utiles, vel necessarias, hic imprudentiæ, ne dicam stultitiæ nomine jure optimo summis rationibus arguetur*. Ubi tacite, et a fortiori ipsos Pontifices Summos, qui posteriores religiones confirmarunt, imprudentiæ et stultitiæ arguit; nam si ipsarum defensores talem notam mererentur, multo magis ipsi conditores, seu auctores. At hic gravissimus excessus est, ne quid majus dicam; nam, esto non habeat Pontifex specialem Spiritus Sancti assistentiam, ut in hoc etiam non erret, quod non solum incertum est, sed etiam contrarium est forte magis pium, nihilominus semper pro ipso Pontificis iudicio præsumendum est, ubi aliud evidenter non constat; tum quia de quolibet principe vel superiore ita debent subditi cogitare, juxta regulam Augustini, lib. 22 contra Faustum, c. 34, 35; et refertur in c. *Quid culpatur*, 23, q. 1, et sumitur ex c. *Ad aures*, de Temp. ord., et ex Nicolao Papa, in epist. ad Nicolaum imperatorem. Tum etiam quia in Pontifice est multo major et specialissima ratio, quæ his verbis declaratur in c. 1, d. 40: *Quis sanctum dubitet esse, quem apex tantæ dignitatis attollit? In quo si desunt bona acquisita per meritum, sufficiunt quæ a loci prædecessore præstantur. Aut enim claros ad hæc fastigia eligit, aut qui eriguntur, illustrat, utique majoribus auxiliis et illuminationibus illum adjuvando*. Tum denique quia hæc negotia non sine magna consultatione et matura consideratione expediri solent, et ideo cum error, aut nimietas non possit evidenter ostendi, non sine audacia præsumitur.

23. Accedit, quod si unaquæque religio in se non habet unde reprobetur, non apparet cur propter aliarum consortium reprobanda aut non admittenda fuisset. Nam, ex multitudine et varietate honorum multorum, nullum eorum minuitur, imo tunc extensive crescunt bona, quæ sunt media ad perfectionem consequendam utilia. Deinde, ex hac religionum multiplicatione non sequitur illa confusio in Ecclesia, quam vitare voluit Lateranense Concilium; quin potius ideo ibi requisita est approbatio, ne illa confusio ex nimia multitudine religionum oriretur. Unde ipsamet approbationem reputavit Concilium fore medium sufficiens ad illam confusionem vitandam, quia si approbatio non esset necessaria, et multiplicatio sine ullo defectu vel discre-

tione fieret, et fideles confunderentur, nescientes distinguere pretiosum a vili, et periculis exponerentur; hæc autem per approbationem, moraliter loquendo, evitantur. Et hoc ipsum sensit Concilium Lugdunense, reprobando solos ordines introductos post Concilium Lateranense, cum illa limitatione: *Qui nullam approbationem Sedis Apostolicæ meruerunt.* Est ergo vera et solida secunda differentia inter Episcopalem et Pontificiam approbationem assignata.

24. *Tertium discrimen: hæc potestas est in Pontifice immediate de jure divino, non ita in Episcopis.* — Præter has vero possunt aliæ notari, quæ ad materiam magis declarandam et consummandam deservient. Tertia ergo sit, quod in Pontifice est hæc potestas immediate de jure divino, ut est per se clarum; in Episcopis vero, vel non est ex jure divino, sed olim ex institutione Apostolica, præsertim Petri, in ipsa distributione episcopatum, hæc potestas commissa fuit Episcopis, et per sequentes Pontifices limitata non est usque ad Innocentium III, vel certe, si Episcopis ex jure divino competeat, cum dependentia a Christi Vicario data est, quæ controversia generalis est, et ideo circa illam non immoramur.

25. *Quartum discrimen: est immutabilis in Pontifice per hominem, in Episcopis est dependens a Pontifice, a quo limitari vel auferri potest.* — Addimus tamen quartam differentiam, quæ ad rem maxime pertinet, quod in Pontifice est hæc potestas immutabilis per hominem, quia a nullo, præter Christum, pendet; et ideo nec tolli, nec diminui seu limitari potest; in Episcopo autem est cum dependentia a Summo Pontifice, a quo limitari vel etiam auferri potest, ut jam factum est in Concilio Lateranensi, in d. cap. ult., de Relig. domib., ubi notat Panorm. post illam prohibitionem, non posse Episcopum contra tenorem illius facere, quia non potest in lege Concilii universalis dispensare, quod in aliis casibus reservatis videre licet; nam per reservationem tollitur ab Episcopo potestas dispensandi vel absolvendi in tali casu. Sic ergo per illam legem hanc approbationem sibi Papa reservavit, et consequenter illam inferioribus abstulit. Unde inferunt aliqui differentiam aliam, dicentes hanc potestatem in solo Papa esse et fuisse ordinariam, in aliis vero Episcopis fuisse delegatam. Sed non est necessaria illatio, quia omnis jurisdictio conveniens Episcopo ex vi sui muneris, sine positiva concessionem, cum sola non prohibitionem, seu reservationem, con-

venit illi tanquam ordinaria, ut constat de dispensatione votorum, et similibus. Et ratio est, quia illa dicitur jurisdictio ordinaria, quæ convenit ex vi muneris et dignitatis, etiamsi per reservationem limitari possit; talis autem est hæc potestas, ut ex dictis patet; nec reservatio est signum delegationis, ut per se notum est.

26. *Quintum discrimen: Pontifex potest approbare religionem solemnizando vota, non ita Episcopus.* — Quinta differentia potest addi, quod Pontifex approbare potest religionem solemnizando vota, ut est certum ex cap. unic. de Voto, in 6, et supra dictum est; Episcopus vero non videtur posse solemnizare vota, ac proinde nec approbare religionis statum, nisi ut ex votis simplicibus constantem. Duplex autem ratio hujus posterioris partis reddi potest. Una est, quia potestas inhabilitandi personam ad matrimonium subsequens videtur excedere particularem et limitatam jurisdictionem Episcopalem. Quod imprimis colligitur ex d. cap. unic. de Voto, in 6, quod requiri religionem esse per Sedem Apostolicam approbatam, ut votum castitatis religiosæ sit solemnem, utique quoad illum effectum. Ratio etiam reddi potest, quia irritare matrimonium est res gravissima, et ideo ex natura rei videtur Pontifici reservata, juxta regulam cap. 1, *Minores*, de Baptismo, dicentis, majores causas ad Romanum Pontificem specialiter pertinere, eo vel maxime quod non videtur fieri posse, ut persona sit inhabilis ad contrahendum matrimonium in uno Episcopatu, et non in alio; Episcopus autem non potest inhabilitare personam pro universa Ecclesia, cum limitatam habeat jurisdictionem. Ergo non potest solemnizare votum castitatis quoad hunc effectum. Multo vero minus videtur posse dare illi vim ad dirimendum matrimonium jam contractum, quia hoc multo difficilius esse videtur, propter præjudicium tertii, et propter naturalem indissolubilitatem vinculi matrimonii, et quia talis potestas non spectat ad ordinarium regimen animarum, et ideo non convenit Episcopo ex vi sui muneris, etiamsi non prohibeatur, sed ut illam habeat, necesse est ut ei specialiter delegetur. De cæteris autem votis paupertatis et obedientiæ, prior ratio cum proportionem procedit. Potestque hæc ratio confirmari, quia Episcopus non potest irritare vota antecedenter, id est, hanc vel illam conditionem voto apponere, sine qua validum non sit, cum alias illa conditio non esset ex natura rei ad valorem voti necessa-

ria, quia hujusmodi irritatio, præsertim in obligationem, seu quasi contractu cum Deo ipso, est res valde ardua, et actus supremæ potestatis; ergo similiter solemnizare vota, et tribuere illis potestatem irritandi, particularis Episcopi vires excedit.

27. Altera ratio, ob quam videtur Episcopus non habere potestatem solemnizando vota, est, quia non potest efficere ut vinculum religionis sit absolute perpetuum, et irrevocabile ex utraque parte, religionis, scilicet et religiosi. Sicut non posset Episcopus facere vinculum matrimonii rati indissolubile, nisi ex natura sua hujusmodi esset; quia cum ille contractus voluntarius sit, non potest Episcopus illi majorem obligationem addere, quam per voluntatem contrahentium naturaliter habebat; nam illud solum summo principi convenire potest. Sic ergo, cum vinculum inter religionem et religiosum, non ita sit perpetuum et indissolubile ex natura sua, quin per voluntatem religionis, vel saltem utriusque partis dissolvi possit, non potest Episcopus sua ordinaria potestate illi addere indissolubilitatem, sed ad summum hoc tribui potest Pontifici ob supremam potestatem. Ergo ex hac etiam parte non poterat Episcopus solemnizare vota, cum illa conditio ad solemnitatem votorum necessaria sit, ut supra vidimus. Quod si vera est hæc pars, optime juxta illam probatur, ac verisimile fit, antiquas religiones, antequam a Pontificibus specialiter approbarentur, non habuisse vota solemnia, nec irritasse matrimonia, vel alios contractus, nec vinculum absolute perpetuum induxisse, ut supra tetigimus, et in sequentibus ex professo tractandum est.

28. *An Episcopus in sua diocesi possit inducere impedimenta irritantia matrimonium, si non prohibeatur.* — Verumtamen hæc differentia ex hac posteriori parte incerta est, licet sit probabilis. Pendet enim ex illa questione, an Episcopi in suis diocesis possint inducere impedimenta irritantia matrimonium sine Pontificis auctoritate, nisi prohibeantur. Nam, si id possunt, consequenter etiam poterunt solemnizare vota, quoad vim illam moralem inhabilitandi personam, seu, quod idem est, irritandi actus vel contractus voto contrarios; est enim eadem ratio, ut per se patet. Quod autem id possint Episcopi ex vi sui muneris, affirmat Sancius, lib. 7 de Matrim., disp. 1, in fin. Fundatur vero in solo illo principio, quod Episcopus potest in suo episcopatu quidquid Pontifex potest in universa Ecclesia, nisi

prohibitus sit. Unde, quamvis fateatur cum communi Doctorum, quos citat, Episcopos de facto non habere hanc potestatem, dicit hoc inde provenire, quod Papa sibi reservavit. Si vero instes, de tali reservatione nullo jure canonico constare, respondet universali consuetudine fuisse introductum, sicut de dispensatione in votis reservatis dici solet. Juxta hanc ergo doctrinam ruit prior ratio in contrarium inducta.

29. Et ad posteriorem consequenter dici poterit, etiam posse Episcopum instituere in sua diocesi, ut vinculum religionis sit absolute perpetuum, et irrevocabile ex utraque parte, quia quando Episcopus approbat religionem, consequenter dat illi potestatem admittendi vota et traditionem nomine Dei; ergo potest dare illi hanc potestatem cum tali modo et conditione, ut ipse etiam Prælatum obligetur subdito ad non revocandum contractum, quod satis est ut saltem, non consentiente religioso, non possit religio vinculum illud dissolvere. Ulterius vero etiam facere poterit Episcopus, ut nec per mutuum consensum possint vinculum tollere, nam sicut illa traditio non acceptatur, nisi per specialem personam datam ad id faciendum vice Dei, ita non poterit revocari, nisi per similem seu proportionalem potestatem. Potest autem Episcopus concedere potestatem religionis ad acceptandum, non tamen ad dimittendum, sicut nunc facit Papa; ergo esset tunc vinculum perpetuum, sicut est nunc. Denique etiam tunc posset Episcopus non tantum religionem non approbare, sed etiam ita illam prohibere, ut non posset valide fieri, negando utique potestatem acceptandi traditionem religiosam, sine qua non subsistit religio ecclesiastica, ut supra dictum est. Ergo etiam posset e contrario ita acceptare traditionem, ut vinculum esset indissolubile, saltem seclusa dispensatione. Itaque hoc modo facile defendi potest, posse Episcopum solemnizare vota et professionem religiosam in sua diocesi, nisi sit reservatum, sicut nunc est. An vero semper fuerit, incertum est; et ideo etiam ex hoc capite certo sciri non potest qualis fuerit in hac parte usus antiquus. Nunc ergo nihil in hoc absolute definitio, quia pendet ex illo principio de potestate, quam habet Episcopus ad inducenda impedimenta irritantia matrimonium, quam in alium proprium locum ex professo tractandam differo.

30. *Ultimum discrimen: Papa approbare potest simpliciter, Episcopus secundum quid.* — Sexta et ultima differentia, conducens ad in-

telligentiam juris, est, solum Papam posse simpliciter approbare religionem, Episcopos vero tantum secundum quid. Exclusiva quoad partem affirmantem per se clara est de Pontifice, ut ex dictis constat. Probatur ergo quoad alteram partem de Episcopis, quia eorum approbatio plures habet limitationes, ob quas merito dicitur secundum quid. Prima est, quia non sufficit pro tota Ecclesia, sed pro una tantum diocesi. Secunda est, quia prout est approbatio iudicativa et declarativa veritatis, seu veræ sanctitatis, non est infallibilis, sed per humanam conjecturam vel prudentiam fit. Tertia, quia etiam prout est practica, et quasi effectiva talis status, non est omnino firma, sed a superiori potestate revocari potest. Et hinc colligere possumus, quoties in jure canonico ad veritatem religionis postulatur approbatio, absolute sic appellata, et sine ullo addito, sermonem esse de approbatione Pontificia. Exemplum optimum est in illo cap. ult. de Relig. domib., ubi solum præcipitur ne quis inducat religionem præter approbatas; vel, ut qui religiosus fieri voluerit, unam de approbatis assumat. Et nihilominus certum est, ibi requiri approbationem Pontificiam. Nam ejus necessitas per illum textum inducta primum est. Et similiter in cap. unic., eod. tit., in 6, prius improbantur religiones novæ quæ approbationem non meruerunt, et postea revocantur quæ confirmationem Sedis Apostolicæ non meruerunt. Unde constat per approbationem prius absolute dictam, confirmationem Sedis Apostolicæ postea explicari. Et ratio etiam hoc suadet, tum quia, cum in jure leges sint universales, et Pontificiæ, vel Conciliares, a Pontificibus confirmatæ, non solent vocare approbationem simpliciter, nisi quæ eadem Pontificia auctoritate facta est; tum etiam quia approbatio non omnino certa, nec universalis, nomen approbationis simpliciter non meretur.

CAPUT XVIII.

UTRUM POTESTAS JURISDICTIONIS AD STATUM RELIGIOSUM, VEL IN ILLO SIMPLICITER NECESSARIA SIT.

1. *Tribus modis potest jurisdictionem requiri ad statum religiosum.* — In hoc capite non intendimus novam aliquam conditionem ad statum religiosum necessariam adjungere vel invenire, sed tractatam in capitibus proxime præcedentibus amplius explicare; quod ne-

cessarium judicavimus propter novum modum loquendi aliquorum Theologorum, quem statim expendemus. Ut autem punctum breviter attingamus, supponimus tribus modis posse in hoc negotio jurisdictionem requiri. Primo, ad instituendam ipsam religionem. Secundo, ad constituendos ipsos religiosos in tali statu. Tertio, ad regimen ipsius religionis. De primo modo, seu usu jurisdictionis, non dubitamus, quia resolutio ex præcedentibus capitibus constat; tunc enim instituitur religio, cum approbatur et confirmatur; nam, licet præcedere debeat inventio et quasi ordinatio instituti, in quod cadere debet approbatio, illa prior est quasi præparatio et dispositio materiæ, ad quam non est necessaria jurisdictio, quia per illam actionem nec jus dicitur, nec lex fertur, vel aliqua actio superioris exercetur. Solum ergo ad tam excellens opus imprimis necessaria est divina vocatio, inspiratio et illuminatio, et deinde experientia, prudentia, et non modica sapientia, et ante omnia maxima vitæ sanctitas. At vero approbatio est veluti formæ inductio, ac subinde est veluti religionis seu communis status cujusdam religiosi effectio, seu creatio. Et ad illum actum sine dubio requiritur potestas jurisdictionis spiritualis, quia illa est veluti quædam sententia declaratoria, secum afferens executionem, dando illi instituto statum veræ religionis, et illius corpori ac personis ejus potestatem, vel facultates necessarias ad illum statum inchoandum, propagandum et conservandum, ut in superioribus tactum est, ubi hæc ratione diximus, potestatem approbandi religionem tantum esse in Pastoribus Ecclesiæ, ac subinde ad potestatem Pontificiam pertinere; unde cum non pertineat ad potestatem ordinis, ad potestatem jurisdictionis pertinere necessarium est. Denique inde fit, ut hæc potestas, ut est in Episcopis, a Summo Pontifice pendeat, ideoque ab ipso per reservationem actus ejus auferri possit.

2. In secundo puncto, etiam supponimus jurisdictionem esse necessariam in acceptante vota seu professionem. Certum est enim professionem religiosam non esse validam, nisi ab habente potestatem acceptetur. Ut sumunt omnes Doctores ex cap. *ad Apostolicam*, de Regul., ibi: *Abbate per se, vel per alium professionem recipiente monasticam*; et infra: *Ideoque obligatur per professionem emissam pariter, et acceptam*. Idem sumitur ex c. *Porrrectum*, eod. titul., ibi: *Ex quo a convertendo votum emittitur et recipitur ab abbate*; unde col-

ligunt specialem potestatem esse necessariam ad acceptandum aliquem in religiosum. Dubitant vero apud quem sit hæc potestas, et quomodo sit exercenda, quod infra suo loco tractabitur, nunc enim necessarium non est. Potestas autem illa specialis est, et potestati conferendi beneficia comparatur a Panorm. ibi, quem imitatur Sylvester, verb. *Religio*, 3, q. 13 et 14; Gemin. autem in c. *Constitutione*, de Regul., in 6, vocat illam potestatem incorporandi aliquem in religionem, sine qua, vel ordinaria, vel delegata, seu commissaria, non potest aliquis verus religiosus constitui; at illa merito dici potest potestas jurisdictionis, late saltem loquendo, quatenus omnis potestas gubernativa vel administrationis, jurisdictionis dici potest, quomodo potestas jurisdictionis spiritualis adæquate condistinguitur a potestate ordinis. In hoc ergo sensu recte dicitur necessaria jurisdictio ad constituendum aliquem religiosum. Et ita infra ostendemus, nunquam fuisse in Ecclesia factos religiosos, nisi admissos per Episcopos, vel per aliquos ab illis vel a Summo Pontifice potestatem habentes. Nec de hoc puncto plura hoc loco dicere necesse est.

3. *Questio excitatur in tertio sensu, an sit necessaria peculiaris jurisdictio Prælati in subditos.* — *Affirmant aliqui.* — Questio ergo principaliter proponitur in tertio sensu, an, scilicet, in statu religioso necessaria sit peculiaris jurisdictio Prælati in subditos, qui veri religiosi censendi sint. In quo puncto, P. Vasq. 1. 2, disp. 163, c. 4, pro comperto habet, neminem posse esse vere religiosum, nisi constitutus sit sub alterius jurisdictione et potestate, eandemque sententiam asserit Basil. Ponce, d. q. 3, ex Variis, c. 5, in diverso tamen sensu, et ex contrario fundamento. Hic enim auctor per jurisdictionem intelligit potestatem gubernativam necessariam in Prælato religionis, ex vi professionis per se ac præcise spectatæ. Unde sic in virtute colligit: nemo constituitur religiosus nisi se donet religioni, et ex vi talis donationis ipse transeat in jus religionis; ergo ex tali donatione oritur propria et peculiaris jurisdictio Prælati religionis in religiosum. Hæc ergo jurisdictio necessaria omnino est in religioso statu. Confirmat, quia Prælati religionis habet specialem potestatem, per quam vota subditorum irritare valet. Hæc autem non est nisi potestas jurisdictionis, quam per donationem religiosi a se acceptatam acquirit. Loquendo autem de propria jurisdictione Ecclesiastica,

quæ a Pontifice vel Episcopo manet, sitque propria potestas ligandi et solvendi in foro exteriori per proprias leges et censuras, vel alias pœnas, fatetur ille auctor non esse talem jurisdictionem de necessitate intrinseca status religiosi, sed esse extrinsecam, et superadditam illi statui, vel a Pontifice, vel immediate a Deo.

4. *Vasquez requirit potestatem a Pontifice manantem.* — At vero alius auctor e contrario putat de intrinseca ratione religiosi status esse, ut in eo Prælati habeat jurisdictionem in subditos, quæ non ab ipsis subditis, sed a Pontifice manet. Fundamentum ejus est, quia sola vota facta in manibus Prælati cum promissione obedientiæ non sufficiunt aliquem religiosum constituere, nisi fiant juxta aliquod institutum, per quod aliqua jurisdictio in subditos Prælati data sit, ita ut possit illos punire, et ad vota institutumque servandum cogere. Hæc autem jurisdictio non potest competere Prælati religionis, nisi a Pontifice vel Episcopis manet; ergo. Majorem supponit ut manifestam, ex communi sensu omnium; et fortasse quia sine tali jurisdictione non posset nervus disciplinæ in tali statui subsistere, quod est contra finem illius status, ac subinde contra substantiam illius. Minor autem probatur ab inconvenienti, quia alias posset aliquis constitui religiosus per tria vota privatim facta, quod est absurdum, et contra omnium sententiam. Deinde probat a priori, quia, sicut Respublica civilis, postquam omnem suam potestatem in regem transtulit, non potest alteri principi jurisdictionem conferre, nec etiam pars reipublicæ, vel civitas, vel collegium aliquod, quod sit pars illius reipublicæ, potest aliquem superiorem sibi præponere cum vera potestate jurisdictionis, quam in ipsos exercere valeat, quia jam tota est in principem translata; ita in Christi Ecclesia, cum tota jurisdictio spiritualis Vicario Christi ab ipso data sit, ut inde in alios Pastores descendat, non potest ulla congregatio privata Prælatum cum vera jurisdictione sua auctoritate et voluntate sibi præponere; neque ulla persona particularis per quamvis promissionem, votum aut traditionem sui, alicui personæ aut communitati factam, et ab ea acceptatam, potest illi in seipsum veram jurisdictionem spiritualem præbere; ergo necessaria est jurisdictio quæ a Pontifice pendeat, vel in ipso sit, et peculiari modo religiosum statum sibi habeat subjectum. Quam rationem late dictus auctor prosequitur, et